

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 7.8.2012
COM(2012) 448 final

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

**o provádění nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o dozoru nad
přpravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole a o
provádění nařízení (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů**

**Vznik, zpracování a přeshraniční přeprava nebezpečných a jiných odpadů v členských
státech Evropské unie v letech 2007–2009**

{SWD(2012) 244 final}

ZPRÁVA KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

o provádění nařízení Rady (EHS) č. 259/93 ze dne 1. února 1993 o doзору nad přepravou odpadů v rámci Evropského společenství, do něj a z něj a o její kontrole a o provádění nařízení (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů

Vznik, zpracování a přeshraniční přeprava nebezpečných a jiných odpadů v členských státech Evropské unie v letech 2007–2009

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Podávání zpráv členskými státy	4
3.	Vznik nebezpečných odpadů.....	4
4.	Přeprava odpadů z členských států	5
5.	Přeprava odpadů do členských států	7
6.	Nedovolená přeprava, inspekce a donucovací opatření	8
7.	Obecné závěry o stavu provádění nařízení.....	9
8.	Další kroky	10

VÝVOJ TÝKAJÍCÍ SE VZNIKU, ZPRACOVÁNÍ A PŘEPRAVY NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ A JINÝCH ODPADŮ V ČLENSKÝCH STÁTECH EU V LETECH 2007-2009

1. Úvod

Pohyb nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich odstraňování se řídí Basilejskou úmluvou ze dne 22. března 1989, jejíž smluvní stranou je Evropská unie (EU).

EU spolu se zeměmi Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) a dalšími třetími zeměmi, které jsou smluvními stranami úmluvy, zřídila systém pro dozor nad přepravou odpadů a její kontrolu v rámci hranic EU. Nařízení (ES) č. 1013/2006 o přepravě odpadů¹ provádí úmluvu do práva Unie.

Každý kalendářní rok předkládají členské státy sekretariátu úmluvy zprávu za předchozí kalendářní rok, která vypovídá o právních předpisech, provádění úmluvy a opatřeních na ochranu životního prostředí. Zpráva spolu s dalšími informacemi ve formě dotazníku² je rovněž zaslána Komisi. Komise připravuje každé tři roky zprávu na základě zpráv poskytnutých členskými státy³. Týká se omezení přepravy, monitorování, opatření proti nedovolené přepravě a finančního pokrytí.

První zpráva Komise zveřejněná v roce 2006 pokrývala období let 1997–2000⁴. Druhá zpráva za období 2001–2006 vyšla v roce 2009⁵. Toto je třetí zpráva o provádění nařízení a pokrývá období 2007–2009. Podrobné informace o odpovědích členských států jak na dotazník k Basilejské úmluvě, tak dotazník Komise za léta 2007 až 2009 jsou k dohledání v oddílech B a E pracovního dokumentu útvarů Komise, který je připojen k této zprávě. Kvantitativní údaje o vzniku, zpracování a přepravě odpadů jsou shrnuty v tabulkách a číselných údajích v oddílu A pracovního dokumentu.

Je třeba poznamenat, že Basilejská úmluva používá pojem „dovoz“ a „vývoz“ pro veškerou přepravu do země nebo ze země, která je stranou úmluvy. Podle právních předpisů EU se tyto pojmy vztahují pouze na pohyb do EU a z EU jako celku. Z důvodu srozumitelnosti se však v této zprávě pojmy objevují v uvozovkách a v některých případech jsou používány pro přepravu odpadů obecně. V pracovním dokumentu se oba pojmy vyskytují ve smyslu, v jakém jsou používány v Basilejské úmluvě.

Podle čl. 60 odst. 2 nařízení (ES) č. 1013/2006 přezkoumá Komise do pěti let od 12. července 2007 provádění čl. 12 odst. 1 písm. c) (námitky k plánované přepravě odpadů k využití, která není v souladu s vnitrostátními právními předpisy v zemi odeslání), včetně jeho dopadu na ochranu životního prostředí a fungování vnitřního trhu. V rámci přípravy na tento přezkum si v roce 2010 Komise vyžádala od členských států informace o uplatňování čl. 12 odst. 1 písm. c). Kromě tří menších případů, kdy uplatňování ustanovení nebylo prokazatelně relevantní, členské státy většinou odpověděly, že toto ustanovení nevyužily.

¹ Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1.

² Rozhodnutí 1999/412/ES (Úř. věst. L 156, 23.6.1999, s. 37) a čl. 51 odst. 2 nařízení (ES) č. 1013/2006.

³ Článek 41 nařízení (EHS) č. 259/93 a článku 51 nařízení (ES) č. 1013/2006.

⁴ Zpráva Komise {SEK (2006) 1053}, 1.8.2006.

⁵ Zpráva Komise {SEK (2009) 811}, 24.6.2009.

Proto také doposud nemělo ustanovení čl. 12 odst. 1 písm. c) žádný vliv na ochranu životního prostředí a fungování vnitřního trhu. Komise bude i nadále sledovat použitelnost tohoto ustanovení a může přijmout vhodná opatření v rámci budoucího přezkumu nařízení.

2. PODÁVÁNÍ ZPRÁV ČLENSKÝMI STÁTY

V době přípravy této zprávy odpověděla většina členských států na oba dotazníky - tedy dotazník k Basilejské úmluvě i dotazník Komise pro roky 2007–2009. Ačkoli všechny zprávy za rok 2009 měly být předloženy Komisi do 31. prosince 2010, byla povolena prodloužená lhůta. Mezní datum pro analýzu kvantitativních údajů obsažených ve zprávě podle Basilejské úmluvy bylo 15. července 2011. Zprávy podle Basilejské úmluvy z Řecka (2009), Kypru (2008 a 2009) a Malty (2007) byly z administrativních důvodů předloženy po termínu a nemohly být zohledněny. Mezní datum pro začlenění odpovědí členských států do sekcí B a E pracovního dokumentu útvarů Komise bylo 30. listopadu 2011. Do tohoto data Komise neobdržela dotazník za rok 2008 z České republiky a dotazník za rok 2009 z Nizozemska. Chyběly všechny zprávy za roky 2007–2009 z Francie. Shrnutí chybějících údajů je uvedeno v tabulce 1 pracovního dokumentu útvarů Komise. Žádné případy nedodržení předpisů nebyly otevřeny, ale Komise zahájila dotazování prostřednictvím EU-PILOT, aby prošetřila případy chybějících zpráv.

Základní administrativní údaje a informace o příslušných národních ustanoveních byly zpravidla úplné a přesné. Většina členských států široce informovala o opatřeních k předcházení vzniku odpadů. Opatření přijatá k omezování přepravy odpadů byla hlášena méně často. Informace o tom, jak vznik, přeprava a odstraňování nebezpečných odpadů a jiných odpadů ovlivňuje lidské zdraví a životní prostředí, byly méně rozsáhlé a v několika případech nebyly k dispozici.

Údaje o nedovolené přepravě ukazují, že některé členské státy zaznamenaly velký počet případů, zatímco jiných se objevilo pouze několik případů nebo žádné. Několik zpráv zmiňuje odstraňování odpadů, které neproběhlo zamýšleným způsobem, a žádný z členských států neoznámil, že by v průběhu pohybu přes hranice států a odstraňování nebezpečných odpadů a jiných odpadů došlo k nehodám.

Porovnání celkového množství odpadu přepravovaného mezi členskými státy odhalilo nesrovnalosti v množství, která uvádějí různé členské státy pro stejné zásilky a která by měla být totožná. V případě nebezpečných odpadů je celkový „vývoz“ mezi členskými státy vyšší než celkový „dovoz“ (např. v roce 2009 byl rozdíl 27 %). U všech ostatních oznámených odpadů je celkový „dovoz“ vyšší než „vývoz“ (např. v roce 2009 byl rozdíl 36 %). Komise má v úmyslu spolupracovat s členskými státy na zlepšení kvality oznamovaných údajů.

3. VZNIK NEBEZPEČNÝCH ODPADŮ

Dotazník Basilejské úmluvy žádá, aby všechny země poskytly informace o celkovém množství vzniklých nebezpečných odpadů a „ostatních odpadů“. „Ostatními odpady“ se v této souvislosti rozumí odpady shromážděné z domácností a zbytky vzniklé při spalování odpadů z domácností, dvě kategorie odpadů, které vyžadují zvláštní pozornost a jsou předmětem obdobných kontrol jako nebezpečné odpady podle Basilejské úmluvy (položky Y46 a Y47). Nebezpečné odpady jsou definovány podle seznamu toků odpadů a/nebo složek (položky Y1–18 a Y19–45) a podle určitých nebezpečných vlastností. Pokud se však odpad považuje za

nebezpečný podle vnitrostátních právních předpisů, pro účely úmluvy spadá pod tuto definici také.

V době, kdy byla tato zpráva připravena, nebyly ještě údaje o celkovém množství vzniklých nebezpečných odpadů za 2009 úplné. Údaje o celkovém množství vzniklých nebezpečných odpadů za rok 2009 neposkytlo celkem 11 zemí. Za rok 2008 chybí čtyři hodnoty (Kypr, Francie, Itálie, Španělsko) a za rok 2007 tři (Francie, Itálie, Švédsko). Chybějící údaje se doplnily pomocí odhadů vycházejících z údajů z předchozích let.

V roce 2009 vzniklo v EU-27⁶ přibližně 77 milionů tun nebezpečného odpadu, z čehož asi 58 milionů tun pochází z EU-15⁷. Od roku 2000 do roku 2008 se celkové množství nebezpečného odpadu vzniklého v EU-27 zvýšilo o 46 %. Ve stejném období vzrostlo množství nebezpečných odpadů, které vznikly v EU-15, o 57 %. Množství nebezpečných odpadů vzniklých v roce 2009 je o něco nižší než v roce 2008 (o 8 %, jak pro EU-27, tak pro EU-15). Na úrovni celé Evropské unie (EU-27) připadalo v roce 2009 na jednoho obyvatele celkem 154 kg vzniklého nebezpečného odpadu, přičemž průměr za EU-12⁸ byl mírně vyšší s hodnotou 186 kg ročně. Zjištěné výkyvy v množství nebezpečných odpadů vznikajících v EU by mohly souviset s výkyvy ekonomické aktivity během stejného období.

Zemí s nejvyšším množstvím nebezpečných odpadů vzniklých v období 2007 – 2009 bylo s přibližně 19 miliony tun ročně Německo, následuje Itálie⁹, Estonsko¹⁰, Francie, Spojené království a Polsko. Ve Spojeném království množství vzniklých nebezpečných odpadů významně kleslo v roce 2009. V Polsku hodnoty značně vzrostly mezi lety 2007 a 2008.

Množství nebezpečného odpadu přepočtené na jednoho obyvatele bylo za období 2007–2009 nejvyšší v Estonsku, Finsku, Nizozemsku, Švédsku, Portugalsku a Německu. Nejnižší množství na obyvatele zaznamenalo Lotyšsko, Rumunsko, Litva a v Řecku.

Kódy Y u odpadů podle Basilejské úmluvy používaly členské státy velmi odlišně. Některé členské státy o vzniku nebezpečných odpadů podle kódů Y žádné informace nedodaly. Některé členské státy vykazovaly pouze odpad z domácností (Y46) a zbytky vzniklé při spalování odpadu z domácností (Y47).

4. PŘEPRAVA ODPADŮ Z ČLENSKÝCH STÁTŮ

Všechny členské státy s výjimkou Kypru, Francie, Řecka a Malty předložily informace o vypravených zásilkách oznámeného odpadu („vývoz“ ve smyslu Basilejské úmluvy) za všechny tři roky období 2007–2009.

V roce 2009 byla celková výše všech oznámených odpadů přepravovaných z členských států EU (EU-27) přibližně 11,4 milionu tun, z čehož bylo přibližně 7,2 milionu tun nebezpečných odpadů. Podíl EU-12 na celkovém množství oznámeného odpadu přepravovaného z členských států byl pouze kolem 2 % a odpovídající podíl nebezpečných odpadů byl přibližně 3 %.

⁶ Všechny stávající členské státy Evropské unie.

⁷ Země, které vstoupily do Evropské unie před rokem 2004.

⁸ Země, které vstoupily do Evropské unie v roce 2004 nebo v roce 2007.

⁹ Hodnoty pro Itálii a Francii vycházejí z odhadů.

¹⁰ Údaje z Estonska zahrnují odpady ropné břidlice, které představují více než 95 % z celkové hodnoty.

Přeprava oznámeného odpadu z členských států se neustále zvyšovala. Od roku 2001 do roku 2009 se zvýšilo množství všech oznámených odpadů přepravovaných z členských států o 80 %. Samotná přeprava nebezpečných odpadů zaznamenala stoupající trend až do roku 2007. Od roku 2001 do roku 2007 se zvýšilo množství všech oznámených odpadů přepravovaných z členských států o 150%. Od roku 2007 se množství nebezpečných odpadů odeslaných z členských států se mírně snížilo (pokles o 9 % mezi roky 2007 a 2009).

Největším „vývozcem“ nebezpečných odpadů bylo v období 2007–2009 Nizozemsko (2,8 milionu tun v roce 2009), následovala Itálie, Belgie, Francie a Irsko. Zatímco se v období 2006–2009 přeprava nebezpečných odpadů z Nizozemska snížila o 14 %, Itálie vykazuje během tohoto období 64% zvýšení. Pokud jde o nebezpečný odpad vypravený z členských států v období 2007–2009, bylo při vyjádření v kg na obyvatele na špičce Nizozemsko a Lucembursko následované Irskem a Belgií.

Členským státem s nejvyšším celkovým množstvím oznámeného odpadu přepravovaného ze svého území bylo v období 2007–2009 rovněž Nizozemsko (přibližně 3 miliony tun v roce 2009), po něm Itálie, Německo, Rakousko a Belgie. Pokud jde o přepravu veškerého oznámeného odpadu vypraveného z členských států vyjádřenou v kg na obyvatele, v čele je Lucembursko, Nizozemsko, Rakousko, Irsko a Belgie.

Více než 90 % nebezpečných odpadů EU v roce 2009 bylo zpracováno v zemi původu. Zemí s „vývozem“ vyšším než 40 % bylo Lucembursko, Slovinsko, Irsko, Nizozemsko, Belgie a Dánsko.

Převažující kategorií odpadu je skupina „Y1–Y18“, která představuje přibližně 38 % celkového množství všech oznámených odpadů přepravovaných v roce 2009 z EU-27. Kategorie „Y19–Y45“ představovala přibližně 13 % a kategorie ostatních odpadů (Y46–Y47) (tj. smíšeného odpadu z domácností a zbytků z jeho spalování) přibližně 10 % celkového množství. Malé množství (asi 1 %) bylo klasifikováno jako směsi kategorií Y1–Y45. Přibližně 35 % přepravy bylo klasifikováno buď na vnitrostátní úrovni nebo klasifikace EU. Za léta 2007 a 2008 jsou tyto statistiky podobné.

V roce 2009 byla pouze 3 % odpadu přepravována bez klasifikace. V předchozích letech (2005–2008) se tento podíl pohyboval mezi 7 % a 14 %. Členskými státy, které v období 2007–2009 přepravovaly ze svého území nejvíce odpadu bez klasifikace, bylo Německo, Francie, Švédsko, Dánsko, Spojené království a Irsko. Kombinace kódů Y byla použita pouze ve vzácných případech a v malých množstvích. V roce 2008 a 2009 bylo velké množství oznámených odpadů neoznačených jako nebezpečné přepravováno z Rakouska (0,6 milionu tun v roce 2008 a 1,8 milionu tun v roce 2009). Dánsko, Francie, Slovinsko a Itálie vykázaly, že vypravily ze svého území odpady, které byly klasifikovány jako „nebezpečné podle národní specifikace“.

Většina nebezpečných odpadů přepravovaných z členských států¹¹ byla zpracována v procesech využití. V období 2007–2009 se podíl využití odpadů přepravovaných z EU-15 resp. EU-27 pohyboval mezi 72 % a 77 %. Míra využití odpadu přepravovaného z EU-12 byla v období 2007–2009 ještě vyšší, v rozmezí od 85 % do 89 %.

¹¹ Výraz „odpady přepravované z“ členských států zahrnuje přepravu v rámci EU. Velká většina přeshraniční přepravy odpadu se realizuje v rámci EU.

Více než 40 % nebezpečného odpadu přepraveného v roce 2009 z EU-27 k využití pocházelo z Nizozemska. Další členské státy s vysokým procentním podílem a vysokým celkovým množstvím nebezpečných odpadů přepravovaných z území členských států byla Francie, Belgie, Spojené království a Itálie.

Řecko, Bulharsko, Kypr, Itálie a Rumunsko v roce 2009 přepravovaly nebezpečné odpady převážně k odstranění. Největší množství nebezpečných odpadů přepravovaných k odstranění pocházelo z Itálie a Nizozemska.

Velká většina všech oznámených vypravených odpadů mířila v období 2007–2009 do jiných členských států. Oznámené odpady přepravované z EU-27 byly z 99 % celkového množství určeny pro EU-27 a země ESVO a více než 87 % zůstalo v rámci EU-15. Ačkoli většina odpadu přepravovaného z EU-12 byla dovezena do jiného členského státu EU, nezanedbatelné množství bylo určeno také pro nečlenské státy OECD (7 % v roce 2009 a 11 % v roce 2008, zatímco v roce 2007 0 %). Celkem 99 % nebezpečných odpadů odeslaných z členských států (EU-27) bylo určeno pro EU-27 a země ESVO a více než 95 % neopustilo území EU-15.

5. PŘEPRAVA ODPADŮ DO ČLENSKÝCH STÁTŮ

Tento oddíl vychází ze zprávy předložené dvaceti členskými státy s tím, že Kypr, Francie, Řecko, Irsko, Malta, Portugalsko a Rumunsko neposkytly žádné informace za období 2007–2009.

V roce 2009 bylo celkové množství všech oznámených odpadů přepravovaných do členských států EU přibližně 12,4 milionu tun, z nichž přibližně 6,7 milionů tun tvořily nebezpečné odpady. Pokud jde o vývoj objemu nebezpečných odpadů dodávaných do členských států, až do roku 2007 lze pozorovat silně rostoucí trend. Od roku 2001 do roku 2007 se množství nebezpečných odpadů přepravovaných do členských států zvýšilo o 147 %. Většina této přepravy představuje přepravu v rámci EU a zaznamenané zvýšení je pravděpodobně možné přičíst skutečnosti, že některé členské státy mají moderní zařízení pro nakládání s nebezpečnými odpady, zatímco jiné členské státy taková zařízení postrádají.

V roce 2008 se množství nebezpečných odpadů přepravovaných do členských států snížilo, ale znovu vzrostlo v roce 2009. Množství za rok 2009 je nižší než množství za rok 2007, avšak vyšší než za rok 2006. Obdobně se vyvíjí situace u všech oznámených odpadů. Mezi lety 2001 a 2007 se množství všech oznámených odpadů přepravovaných do členských států zvýšilo o 72 %.

V období 2007–2009 bylo největším „dovozcem“ nebezpečných odpadů Německo (s 2,7 milionů tun v roce 2009), následuje Nizozemsko, Belgie, Itálie, Francie a Švédsko. Německo rovněž zaujímá jednoznačně první příčku co do celkového množství nebezpečných a jiných oznámených odpadů přepravovaných v členských státech EU (7,6 milionů tun v roce 2009). Dalšími členskými státy s vysokým celkovým množstvím nebezpečných a jiných oznámených odpadů „dovezených“ v období 2007–2009 byly Itálie, Nizozemsko, Belgie, Švédsko a Francie. Stejně jako v případě přepravy ze svého území hrály země EU-12 menší roli. Podíl nebezpečných a jiných oznámených odpadů přepravovaných do EU-12 byl přibližně ve výši pouhých 2 %. Pokud jde o přepravu odpadů do členských států vyjádřenou v kg na obyvatele, v období 2007–2009 vede mezi členskými státy Belgie, Nizozemsko, Švédsko a Německo, jak v případě nebezpečného, tak veškerého oznámeného odpadu.

Podobně jako u odpadů vypravovaných z členských států, nejvýznamnější kategorií odpadů představují skupiny „Y1–Y18“, s přibližně 29 % celkového množství oznámeného odpadu přepravovaného v roce 2009 do členských států EU-27. Podíl kategorie „Y19–Y45“ byl v EU-27 v roce 2009 přibližně 12 % a podíl kategorie ostatních odpadů (Y46–Y47) přibližně 5 %. Toto rozdělení je velmi podobné pro všechny referenční roky 2007 – 2009.

V roce 2006 v klasifikaci druhů odpadů stále převažovala kategorie „neklasifikovaného“ odpadu a představovala 36 % veškerého odpadu přepravovaného do Evropské unie. V roce 2007 činil podíl „neklasifikovaného“ odpadu 22 % a v roce 2009 už pouze 13 %. V roce 2009 byl přepravován nespecifikovaný odpad do Německa, Švédska, Francie a Spojeného království. Velké množství odpadů (3,2 milionů tun v roce 2009) bylo přepravováno do Německa s klasifikací „nařízení EU o přepravě odpadů nebo odpady jiné než nebezpečné podle vnitrostátních předpisů“. Za rok 2009 a 2008 Rakousko vykázalo „dovoz“ oznámeného odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný (asi 142 000 tun v roce 2009 a 96 000 tun v roce 2008). Za rok 2007 a rok 2009 vykázala Itálie velké množství „dovezeného“ odpadu klasifikovaného jako „nebezpečný podle národní specifikace“ (asi 295 000 tun v roce 2007 a 705 000 tun v roce 2009).

Většina odpadu přepravovaného v členských státech EU byla zpracována v procesech využití. V posledních letech však klesl podíl využití odpadů. Zatímco v roce 2004 bylo 84 % odpadu přepravovaného do členských států EU-27 zpracováno procesem využití odpadu, v roce 2009 podíl využití činil 70 %. Tento trend je podobný i v samotné EU-15.

Pokud jde o procento využití odpadu ve srovnání s jeho odstraňováním, mezi členskými státy jsou značné rozdíly. V letech 2008 a 2009 bylo odstraněno více než 40 % odpadu přepravovaného do Rakouska, Dánska, Německa a Španělska. V roce 2009 vykázalo nejvyšší množství odpadu „dovezeného“ k odstranění Německo (1,5 milionu tun), Nizozemsko (135 000 tun) a Francie (102 000 tun).

Většina nebezpečných a jiných oznámených odpadů přepravovaných v členských státech v období 2007–2009 pochází z jiných členských států. Více než 97 % všech oznámených odpadů přepravovaných do členských států pocházelo z jiných členských států nebo ze zemí ESVO a více než 84 % pocházelo z EU-15. Pokud jde o samotné nebezpečné odpady, více než 96 % pocházelo z jiných členských států nebo zemí ESVO a více než 80 % z EU-15. Podíl odpadů, které pocházejí z nečlenských zemí OECD, byl minimální, jak v případě nebezpečného odpadu, tak všech oznámených odpadů.

6. NEDOVOLENÁ PŘEPRAVA, INSPEKCE A DONUCOVACÍ OPATŘENÍ

Většina členských států uvedla, že se v období 2007–2009 objevily případy nedovolené přepravy odpadu. Zatímco některé členské státy ve zprávě uvedly velký počet případů, jiné jich uvedly pouze několik nebo žádné. Nejvyšší počet případů vykázalo Německo, Nizozemsko, Belgie, Spojené království a Rakousko (dohromady představující více než 70 % případů za období 2007–2009).

Za rok 2009 členské státy oznámily zhruba 400 případů nedovolené přepravy odpadů, z nichž některé byly pravděpodobně vykázány dvakrát, jednou zemí určení a jednou zemí odeslání. V roce 2009 došlo přibližně k polovině nedovolené přepravy oznámené členskými státy mezi členskými státy, zatímco druhou polovinu představuje doprava do a z EU. Je však třeba vzít v úvahu, že celkový objem nezákonné přepravy je podstatně vyšší, než se uvádí oficiálně. Například po podání zpráv za období 2007–2009 se při společné donucovací akci IMPEL-

TFS ukázalo, že více než 20 % přepravy odpadu v EU není v souladu s nařízením (ES) č. 1013/2006¹².

Nejčastějším důvodem nezákonnosti byla přeprava odpadů bez oznámení příslušným orgánům nebo porušující zákaz přepravy podle nařízení (ES) č. 1013/2006. Nejčastějším následným opatřením bylo navrácení odpadu do země původu a udělení pokuty.

Opatření uplatňovaná členskými státy ke zjišťování nedovolené přepravy odpadů zahrnovala pravidelné hraniční kontroly a pravidelné monitorování vzniku a/nebo zpracovávání odpadu, kontrolu přeshraniční přepravy na místě, kontroly v zařízeních, kde vzniká a/nebo se zpracovává odpad, a kontroly na místě na vnitrostátních silnicích. Většina členských států také poskytla podrobné údaje o počtu kontrol přepravy odpadů nebo souvisejícího využívání nebo odstraňování odpadu a o výši nedovolené přepravy skutečně zjištěné během těchto kontrol. Počet kontrol a kontrol na místě provedených v EU se značně liší mezi členskými státy. V roce 2009 se s kontrolami na místě nejlépe vypořádalo Polsko s přibližně 40 kontrolami na místě na každých 1000 tun nebezpečných odpadů dodávaných do země nebo z ní vyvážených. Ve většině členských států byly kontroly prováděny v nejméně desetkrát menším měřítku.

7. OBECNÉ ZÁVĚRY O STAVU PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ

Podávání zpráv

V období 2007–2009 byla návratnost dotazníku k Basilejské úmluvě i dotazníku Komise téměř 100%. Většina členských států však neposkytla své zprávy včas. Některé zprávy k Basilejské úmluvě byly obdrženy po mezním datu stanoveném na 15. července 2011, a proto nemohly být zahrnuty do analýzy kvantitativních údajů. Celkově členské státy předložily dostatečné informace o přepravě odpadů a o příslušných správních otázkách, vnitrostátních předpisech a politikách.

Kvalita údajů

V mnoha případech se údaje vykázané zemí odeslání liší od údajů poskytnutých zemí určení. V roce 2009 se lišil vykázaný „vývoz“ a „dovoz“ nebezpečných odpadů mezi členskými státy EU asi o 27 %, přičemž „vývoz“ byl vyšší než „dovoz“. Ve stejném roce byl rozdíl mezi „vývozem“ a „dovozem“ ostatních oznámených odpadů vykázaným členskými státy EU přibližně 36 %, ale „dovoz“ byly vyšší než „vývoz“.

Klasifikace odpadů

Nedostatek vhodných kódů podle Basilejské úmluvy pro určité nebezpečné odpady často způsobuje, že podávané zprávy nejsou transparentní. Situace se nicméně zlepšila, protože země nyní mohou používat kódy evropského seznamu odpadů (ELW)¹³. Za účelem harmonizace podávání zpráv se členským státům důrazně doporučuje, aby do svých zpráv kódy ELW zahrnuly. Kromě toho by jednotné uplatňování ELW kódů pomohlo zlepšit podávání zpráv o jiných než nebezpečných odpadech, které nejsou zahrnuty do kategorií Y46 a Y47 nebo do jakýchkoli zvláštních kódů podle Basilejské úmluvy a na jejichž vývoz se

¹² Podrobnou zprávu lze nalézt na této adrese: <http://impel.eu/projects/enforcement-actions-ii>

¹³ Odpady uvedené v příloze rozhodnutí Komise 2000/532/ES (Uř. věst. L 226, 6.9.2000, s. 3).

vztahuje postup předchozího písemného oznámení a souhlasu v souladu s nařízením (ES) č. 1013/2006.

Vznik odpadů

V roce 2009 vzniklo v EU-27 přibližně 77 milionů tun nebezpečných odpadů. Od roku 2000 do roku 2008 se celkové množství nebezpečných odpadů vzniklých v zemích EU-27 zvýšilo o 46 %. Množství nebezpečných odpadů vzniklých v roce 2009 je mírně nižší než v roce 2008.

Přeprava odpadů

V období 2007–2009 byla celková výše všech oznámených odpadů přepravovaných z členských států EU přibližně 33,1 milionů tun, z čehož 22,9 milionů tun byl nebezpečný odpad. Celkem 99 % nebezpečných odpadů přepravovaných z členských států bylo určeno pro EU-27 a země ESVO a více než 95 % zůstalo v rámci EU-15.

V období 2007–2009 byla celková výše všech oznámených odpadů přepravovaných mezi členskými státy EU přibližně 37 milionů tun, z čehož 20,5 milionů tun byl nebezpečný odpad. Více než 96 % nebezpečných odpadů pocházelo z ostatních členských států nebo ze zemí ESVO a více než 80 % z EU-15.

Nedovolená přeprava

V roce 2009 došlo podle zpráv podaných členskými státy k 400 případům nedovolené přepravy, ačkoli celkový počet takové přepravy je podle předpokladů výrazně vyšší. Podle zpráv proběhla v roce 2009 přibližně polovina z celkové nedovolené přepravy mezi členskými státy, zatímco druhou polovinu představuje doprava do EU a z EU. Počet kontrol a kontrol na místě provedených v EU se značně liší mezi členskými státy.

8. DALŠÍ KROKY

Od 25. ledna do 12. dubna 2011 uskutečnila Komise veřejné konzultace se zúčastněnými stranami o možnostech posílení kontroly a prosazování nařízení¹⁴. Velká většina (89 %) zúčastněných stran se vyslovila pro nové právní předpisy EU posilující požadavky na provádění kontrol. Některé navrhované možnosti se týkaly plánování kontrol, kontrol toku odpadů směrem ke zdroji odpadů, školení úředníků a povinností pro hospodářské subjekty předkládat v určitých případech důkazy, že existují opodstatněné důvody pro podezření na obcházení nařízení. Komise v současné době provádí posouzení ekonomických, sociálních a environmentálních dopadů možných budoucích legislativních a nelegislativních opatření.

¹⁴ Internetová stránka „Váš hlas v Evropě“: http://ec.europa.eu/yourvoice/consultations/index_en.htm, <http://ec.europa.eu/environment/waste/shipments/news.htm>.